

Rigsdagstidende.

1853. Forhandlingerne paa Landstinget. № 39.

Femte Session.

37te Møde.

Mandagen den 12te December.

(Forts.)

B. Christensen (fortsat): Den høitærede Minister maa være vidende om, at alle vore dygtigste Retslærere lige indtil hans Tid slet ikke tvivlede om, at Fæstelovgivningen meget vel kunde udvikles derhen, at til Gempel Landgilde og Jndfæstning fikredes, ja, han kan endnu mindre være uvidende om, at blandt disse Lovkyndige var der til sin Tid det danske Cancellies Generalprocureur, Bang, der i Landbocommissionen, som bekendt, netop fremlagde et Forslag om Fastsættelse af saadanne Afgifter ved Amtmanden med Landmilitiecommissionen. Endogsaa i vor nu bestaaende Lovgivning er der en tydelig Anerkjendelse deraf, idet det, naar en Gaard staaer fæsteledig over den lovshjemlede Tid, paaligger vedkommende Statsembedsmand at undersøge, om Grunden til, at den ikke inden den befalede Frist bliver bortfæstet, skulde ligge deri, at der fordres en for høi Afgift af den, og at Afgifterne i saa Fald skulde fastsættes af bemeldte Autoritet efter Egnens Skik. Den høitærede Minister maa dog ikke, forekommer det mig, kunne negte, at, saa sandt det maa tilstaaes, at, bliver den nuværende Tingenes Tilstand ved, da staaer den ene Part overfor den anden i en Stilling, der ikke kan og i de allerfleste Tilfælde ikke vil give noget andet Resultat, end at han bliver udsuget og ødelagt og maastee fortrængt fra den Eiendom, til hvilken hans Forfædre bleve bundne og vordnede, da det var vanskeligt at faae Noget ud af saadan Eiendom, — saa sandt maa under disse Omstændigheder Staten gjøre Get af To: enten i Fortsættelse af den Lovgivningspolitik, den har fulgt i en af vore

hæderligste Perioder her i Landet, udvikle Fæstelovgivningens Bestemmelser til Bondestandens yderligere Betyggelse, eller gaae den Vej, som saa mange og saa lovkyndige Mænd med Overbeviisning og Varme have forfægtet ved nærværende Forslag, at søge Forholdet i Statsvællets Interesse afløst og ombyttet med et bedre og et for begge Parter naturligere. Jeg føler meget vel, at Sagen her og for Diebliffet staaer i en særdeles vanskelig Stilling, vanskelig, ikke blot derved, at den høitærede Indenrigsminister er denne Sag saa ligefrem ugunstig stemt, men vanskelig ogsaa derved, at Mange af dens Venner for Diebliffet troe ligesom at burde halvt deserere den af Grunde, der dog ikke ere hentede fra Sagen selv. Det er under saadanne Forhold vanskeligt at faae en Sag til at see sin virkelige Ret. Det er under saadanne Forhold for den, der har en dyb Overbeviisning om dens Retfærdighed, Billighed og Nødvendighed, ikke altid let at holde Modet og Tilliden opret, og dog maa jeg tilstaae, forekommer det mig, at man ikke behøver at kaste Diet vidt omkring for at see, at, — Sagens Skæbne blive i dette Diebliff, som den vil, — den kan efter Alt, hvad der foresligger, ikke længe holdes borte. I Udvalget have 4 ærede Medlemmer mere eller mindre nær anerkjendt, at Lyang virkelig kunde admittes; de have kun af Hensyn til Diebliffets formeentlige Vanskelighed i Regjeringen og udenfor denne troet foreløbigt at burde gaae den formeentlig mildere Vej, de ere staaede ind paa. Men det vil vise sig her, som næsten altid i sliche Tilfælde, at man i store og vigtige Spørgsmaal ikke vinder meget ved halve Forholdsregler, og jeg maa tilstaae, at jeg troer, at der i denne Sag kun er een af to Veie at gaae, enten